Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ημερομηνία: 9-3-2024

Α. Κείμενα

1ο απόσπασμα

sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. […] Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

2ο απόσπασμα

Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore:

3ο απόσπασμα

Philosophi mundum censent regi numine deorum; eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum, et unum quemque nostrum eius mundi esse partem; ex quo illud natura consequitur, ut communem utilitatem nostrae anteponamus.

4ο απόσπασμα

Cum Servius Sulpicius Galba et Aurēlius Cotta consules in senātu contenderent uter adversus Viriāthum in Hispaniam mitterētur, magna inter patres conscriptos dissensio erat, aliis pro Galbā et aliis pro Cottā dicentibus; solus P. Scipio Aemilianus cum toto senātu dissensit:

Α1. Να γράψετε τη μετάφραση του 1ου και του 3ου κειμένου στο τετράδιό σας.

Μονάδες 20

ΣΠΟΥΔΗ

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να σχολιάσετε την "*imitatio*" και "*aemulatio*" του ρωμαίου λογοτέχνη.

Μονάδες 10

Β2. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

αντίκα, λόγος, κομμουνισμός, νεύμα, τόνος.

Μονάδες 10

Β3. α. ***etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius***: Στην παραπάνω πρόταση να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό (όπου αυτό είναι δυνατόν).

Μονάδες 6

Β3. β. Να γράψετε για τις παρακάτω λέξεις τους τύπους που ζητούνται:

miserius: τον ίδιο τύπο στη γενική

inepte: το επίρρημα του υπερθετικού βαθμού

bona: την αφαιρετική του ενικού αριθμού, του θηλυκού γένους στον συγκριτικό βαθμό

Μονάδες 3

Β3. γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

exitus tales: τη γενική του ίδιου αριθμού

iis: ο ίδιος τύπος στη γενική

pectore: την ονομαστική του άλλου αριθμού

unum quemque: την ονομαστική του ίδιου αριθμού για το ουδέτερο γένος

utilitatem: την ονομαστική του ίδιου αριθμού

patres conscriptos: τη γενική του ίδιου αριθμού

Μονάδες 6

Β4. α. Για τα παρακάτω ρήματα να γράψετε το δεύτερο ενικό και πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου: ***esse***, ***fiant***, ***velit***.

Μονάδες 3

Β4. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

invaserat: την αφαιρετική του γερουνδίου

parta sit: τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή

ΔΗΜΟΥΔΗ

vive: τη γενική πληθυντικού αριθμού, θηλυκού γένους της μετοχής του ενεστώτα

dicis: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελίκου στην ίδια φωνή

scriptum est: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή

regi: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

anteponamus: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

contenderent: το ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού στην οριστική του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή

dissensit: την αφαιρετική του σουπίνου

Μονάδες 9

Β4. γ. Μεταξύ των 4 αποσπασμάτων να εντοπίσετε τα αποθετικά ρήματα και να γράψετε το απαρέμφατο του μέλλοντα, λαμβάνοντας υπόψη το υποκείμενο του καθενός (σε περίπτωση που κάποιο επαναλαμβάνεται έστω και με διαφορετικό τύπο, να μην το γράψετε δεύτερη φορά).

Μονάδες 3

Γ1. α. ***Philosophi mundum censent regi numine deorum***: Στην παραπάνω πρόταση να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη του απαρεμφάτου σε ενεργητική.

Μονάδες 3

Γ1. β. ***etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius***: Στην παραπάνω πρόταση να εντοπίσετε τον β΄ όρο σύγκρισης και να τον αποδώσετε με ισοδύναμο τρόπο.

Μονάδες 3

Γ1. γ. ***atque id habe semper in memoria et in pectore***: Να μετατρέψετε το περιεχόμενο της παραπάνω πρότασης από καταφατικό σε αποφατικό με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 4

Γ2. α. ***in Hispaniam***: Αφού προσδιορίσετε τη σημασία του παραπάνω εμπρόθετου προσδιορισμού, στη συνέχεια να τον αντικαταστήσετε με το τοπωνύμιο ***Rhodus, -i***, δηλώνοντας τις υπόλοιπες επιρρηματικές σημασίες.

Μονάδες 3

Γ2. β. ***ex quo illud natura consequitur, ut communem utilitatem nostrae anteponamus***: Να αναδιατυπώσετε την περίοδο αντικαθιστώντας το ρήμα της κύριας πρότασης consequitur με το ρήμα *consequebatur*. Να προβείτε στην απαραίτητη αλλαγή και να την αιτιολογήσετε.

ΣΠΟΥΔΗ

Μονάδες 3

Γ2. γ. *furor omnes invaserat et* (omnes) ***pugnare cupiverant***.: Στην παραπάνω περίοδο να μετατρέψετε την πρώτη πρόταση στην αντίστοιχη δευτερεύουσα χρονική ώστε να δηλώνει μια σχέση αιτίου-αιτιατού και να γράψετε εκ νέου την περίοδο με τις αλλαγές που έχετε επιφέρει.

Μονάδες 4

Γ3. α. *Sic ergo vive*: Να μετατρέψετε την παραπάνω πρόταση από τον ευθύ λόγο στον πλάγιο, αφού την εξαρτήσετε από τα *Caesar iubet militem*… και *Caesar monuit militem*…

Μονάδες 3

Γ3. β. Στο 4ο (τέταρτο) απόσπασμα να εντοπίσετε τους εμπρόθετους προσδιορισμούς που συντάσσονται με αιτιατική, να τους καταγράψετε και να δηλώσετε την επιρρηματική σημασία του καθενός.

Μονάδες 3

Γ3. γ. *Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit*: Στην παραπάνω περίοδο να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 4

ΣΠΟΥΔΗ